

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 10 czerwca 2014 r.

DPrC-V-070-7/14 16

Dot. BPS/KU-034/641/1/14

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący!

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 maja 2014 r. dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych (druk senacki nr 641), uprzejmie przedstawiam następującą opinię o projekcie.

Projekt ustawy przewiduje nowelizację ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą”. Projektodawca proponuje zmianę art. 60 ust. 1 ustawy poprzez wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym obwiniony kurator, wobec którego wszczęto postępowanie dyscyplinarne w związku z naruszeniem przez niego obowiązków służbowych (art. 52 ust. 1 ustawy), będzie mógł ustanowić obrońcę spośród kuratorów zawodowych, adwokatów lub radców prawnych.

Zaznaczenia wymaga, iż zgodnie z obecnie obowiązującym art. 60 ust. 1 ustawy obwiniony kurator może ustanowić obrońcę jedynie spośród kuratorów zawodowych. Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę na to, że ograniczenie podmiotowe mające swoje źródło w art. 60 ust. 1 ustawy jest w istocie analogiczne do tego, które funkcjonowało w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701) – dalej „ustawa o NIK”, lecz zostało zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 33/07. Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2008 r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził bowiem, że art. 89 ust 5 ustawy o NIK w zakresie, w jakim umożliwia osobie obwinionej wybór obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym wyłącznie spośród pracowników

mianowanych Najwyższej Izby Kontroli, jest niezgodny z art. 42 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny podzielił w tym przypadku pogląd, że zawężenie kręgu osób, które mogą reprezentować pracownika mianowanego Najwyższej Izby Kontroli w toczącym się przeciwko niemu postępowaniu dyscyplinarnym, za ledwie do pozostałych pracowników mianowanych, za to z pominięciem profesjonalnych pełnomocników, narusza zasadę proporcjonalności i może negatywnie rzutować na efektywne wykonywanie prawa do obrony. Ograniczenie tego typu nie znajdowało w opinii Trybunału Konstytucyjnego żadnego uzasadnienia.

Z tych samych względów Rzecznik Praw Obywatelskich zakwestionował rozwiązanie przewidziane w obecnie obowiązującym art. 60 ust. 1 ustawy, uznając, że jego treść jest niezgodna z gwarancją wyrażoną w art. 42 ust. 2 zdanie pierwsze Konstytucji RP. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż powołany wzorzec konstytucyjny dotyczy wprawdzie prawa do obrony we wszystkich stadiach postępowania karnego, niemniej zarówno w doktrynie prawa, jak i w orzecznictwie konstytucyjnym przyjmuje się, że standard ten (podobnie jak zasada domniemania niewinności) odnosi się także do innych postępowań o charakterze represyjnym, w tym także do postępowań porządkowych oraz dyscyplinarnych, przewidzianych w poszczególnych pragmatykach zawodowych oraz służbowych.

Mając powyższe na uwadze Minister Sprawiedliwości zainicjował prace legislacyjne zmierzające do przywrócenia stanu konstytucyjności w zakresie prawa do obrony przysługującego kuratorom sądowym w trakcie postępowania dyscyplinarnego. Propozycja nowego brzmienia art. 60 ust. 1 ustawy znalazła swoje odzwierciedlenie w projekcie założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych, który to projekt zakłada kompleksową i obszerną nowelizację ustawy o kuratorach sądowych. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż projekt ten znajduje się obecnie na etapie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Zgodnie z propozycją nowelizacji art. 60 ustawy zawartą w projekcie założeń, obwiniony kurator będzie mógł ustanowić obrońcę spośród kuratorów zawodowych tak jak dotychczas oraz dodatkowo spośród adwokatów lub radców prawnych. W związku z tym takie rozwiązanie staje się tożsame z propozycją

przedstawioną przez projektodawcę w senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych.

Inicjatywa legislacyjna Senatu objęta drukiem nr 641 dotycząca zmiany ustawy o kuratorach sądowych jest zbieżna z propozycjami przedstawionymi przez Ministra Sprawiedliwości w projekcie założeń i zasługuje na aprobatę. Proponowana regulacja spowoduje nie tylko przywrócenie stanu konstytucyjności rozwiązań zawartych w art. 60 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych, lecz również przyczyni się do zagwarantowania kuratorom sądowym pełnego prawa do obrony w ramach postępowania dyscyplinarnego oraz spowoduje wzrost udziału profesjonalnych pełnomocników (radców prawnych i adwokatów) w tego typu postępowaniach.

Oдноśnie skutków finansowych projektowanej regulacji należy wskazać, iż wejście w życie projektowanej nowelizacji może spowodować wzrost wydatków z budżetu państwa w części 15 – *Sądy powszechne*, jednakże oszacowanie ewentualnych wydatków związanych z koniecznością pokrycia wynagrodzenia dla adwokata lub radcy prawnego nie jest obecnie możliwe, z uwagi na brak danych określających liczbę postępowań dyscyplinarnych, w których nastąpiłoby ustanowienie obrońcy w postaci adwokata lub radcy prawnego.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jerzy Kozdroń
SEKRETARZ STANU